

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TİCARET MÜŞAVİRLERİMİZLE ELEKTRONİK SOHBETLER

«KUZEY MAKEDONYA»

Oğuzhan BERBER
Üsküp Ticaret Başmüşaviri

EKONOMİK GÖSTERGELER

- **Nüfus (2002): 2,02 milyon**
- **Yüzölçümü: 25.713 km²**
- **Sabit kur: 1 € = 61,5797 MKD**
- **GSYİH (2020): 12,82 milyar ABD Doları**
- **Kişi başına düşen gelir (2020): 6.216 ABD Doları**
- **Reel GSYİH artış oranı (2020): %-4,5**
- **Enflasyon oranı (2020): %1,2**
- **İşsizlik oranı (2020): %16,4**

DIŞ TİCARET

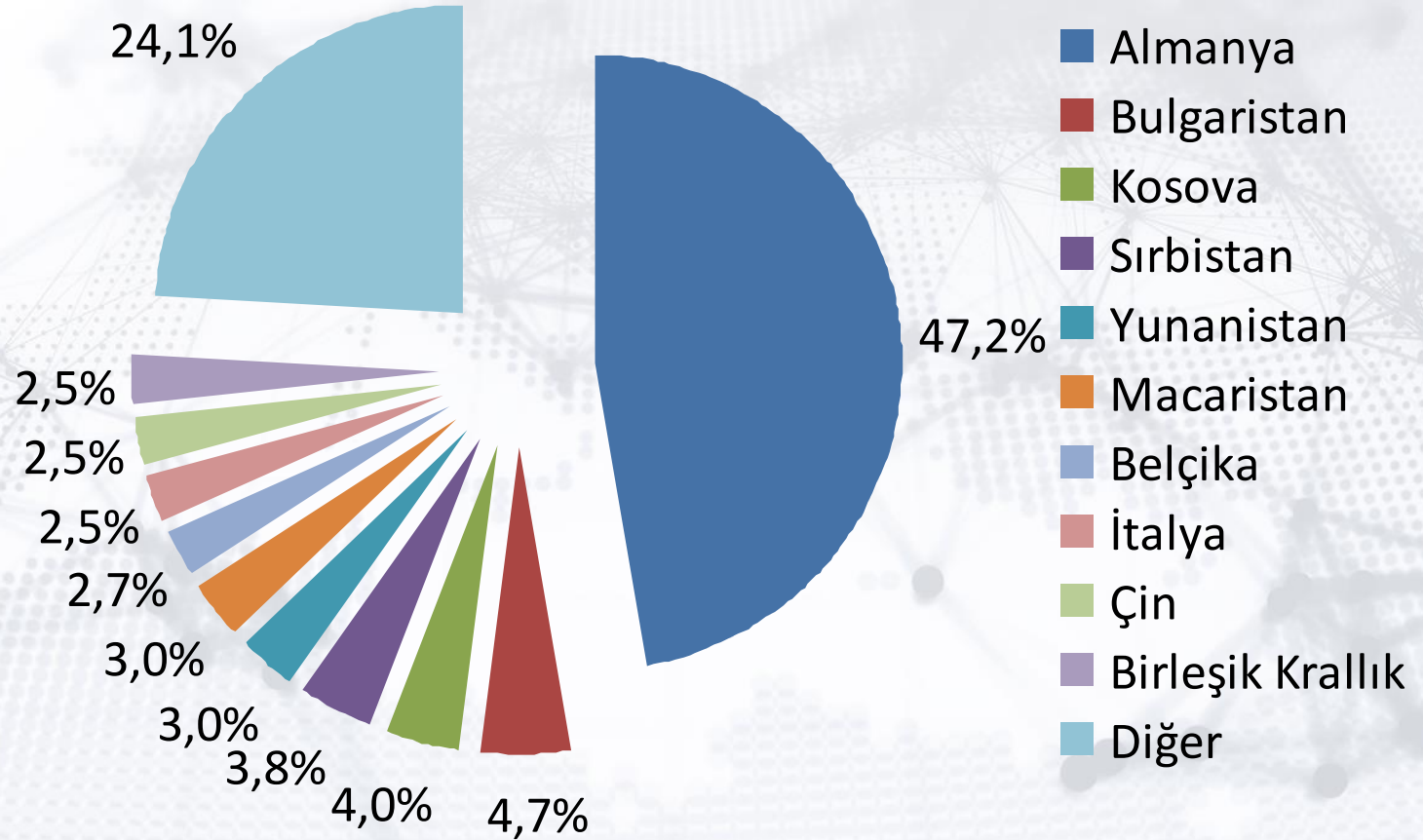
	İHRACAT (Milyon \$)	İTHALAT (Milyon \$)	DIŞ TİCARET HACMI (Milyon \$)	İHRACAT/İTHALAT (%)
2016	4.855	6.834	11.689	71,0
2017	5.684	7.731	13.415	73,5
2018	6.922	9.057	15.979	76,4
2019	7.198	9.446	16.644	76,2
2020	6.633	8.709	15.343	76,2

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DIŞ TİCARET

Kuzey Makedonya'nın İhracatında Ülkelerin Payları (2020)

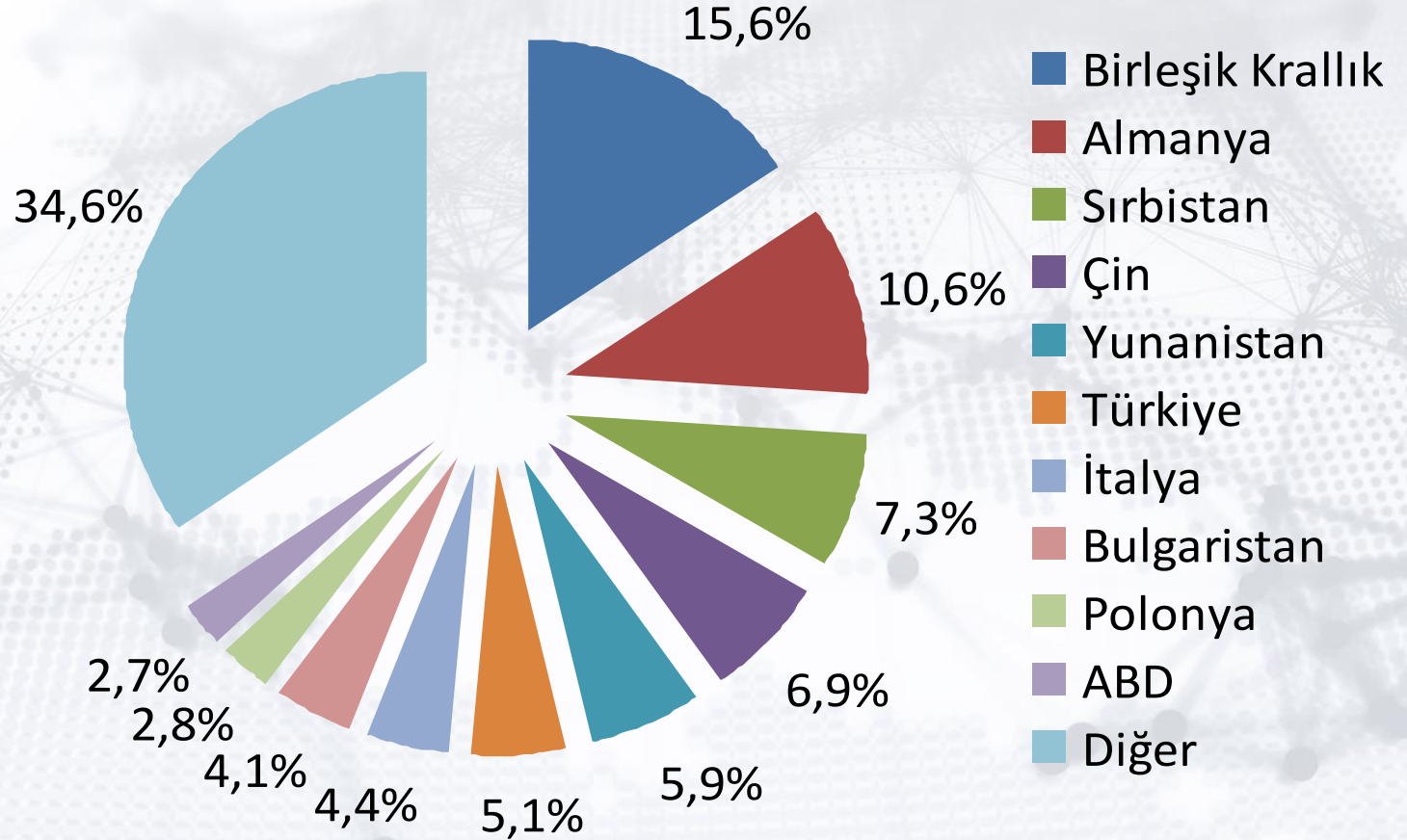

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DIŞ TİCARET

Kuzey Makedonya'nın İthalatında Ülkelerin Payları (2020)

İKİLİ TİCARETİMİZ

	Türkiye'nin Kuzey Makedonya'dan İthalatı (1.000 \$)	Türkiye'nin Kuzey Makedonya'ya İhracatı (1.000 \$)	Türkiye-Kuzey Makedonya Dış Ticaret Hacmi (1.000 \$)	Denge (1.000 \$)
2016	70.721	349.265	419.986	278.544
2017	88.596	367.198	455.794	278.602
2018	96.167	425.513	521.680	329.346
2019	87.244	452.854	540.098	365.610
2020	97.669	444.999	542.668	347.330

İKİLİ TİCARETİMİZ

TÜRKİYE'NİN KUZEY MAKEDONYA'DAN İTHALATINDA İLK 10 ÜRÜN (2020)

GTİP 8 KODU	GTİP ADI	ABD DOLARI
72085120	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (sıcak haddelenmiş): Kalınlığı 15 mm'yi geçenler	17.637.488
56031410	Dokunmamış mensucat: Dokumaya elverişli sentetik ve suni liflerden: m2 ağırlığı 150 gramı geçenler	11.225.804
72085291	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (sıcak haddelenmiş): Kalınlığı 4,75 mm-10 mm, Genişliği 2050 mm. veya fazla	7.605.732
68159100	Pişirilmemiş kromit, magnezit veya krom magnezit tuğlalar	7.411.563
72085299	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (sıcak haddelenmiş): Kalınlığı 4,75 mm-10 mm, Genişliği 2050 mm'den az olan	7.229.801
86072190	Havalı frenler ve bunların aksam ve parçaları	6.189.487
85340011	Baskı devreler	4.252.192
72085191	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (sıcak haddelenmiş): Kalınlığı 10 mm-15mm, genişliği 2050 mm veya fazla	4.238.112
54076990	Elastikli mensucat	3.466.636
52114200	Pamuktan dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle %85'den az pamuk içeren) : Denim	3.013.477

İKİLİ TİCARETİMİZ

TÜRKİYE'NİN KUZEY MAKEDONYA'YA İHRACATINDA İLK 10 ÜRÜN (2020)

GTİP 8 KODU	GTİP ADI	ABD DOLARI
27101943	Motorin	8.191.742
69072100	Seramikten döşeme veya duvar karoları	6.069.142
96190081	Bebek bezleri	5.464.988
30049000	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar: Diğerleri	5.004.675
39269097	Plastikten diğer eşya: Diğerleri	4.848.653
76042990	Alüminyum alaşımlardan profiller	4.604.532
84221100	Bulaşık yıkama makineleri: Evlerde kullanılan	4.283.766
60062200	Diğer örme mensucat: Boyanmış	4.147.592
55032000	Sentetik devamsız lifler: poliesterlerden	3.920.854
86072190	Havalı frenler ve bunların aksam ve parçaları	3.821.746

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

ÜLKELERE GÖRE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (STOK, MİLYON AVRO)						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Avusturya	516,3	524,9	567,5	636,7	687,1	771,9
2. Birleşik Krallık	141,5	134,9	519,4	531,6	739,6	659,8
3. Yunanistan	429,2	477,3	463,4	473,9	488,3	518,3
4. Hollanda	869,7	960,0	423,3	375,3	426,1	398,3
5. Slovenya	387,6	375,0	374,5	323,9	362,9	397,3
6. Almanya	154,5	190,7	248,2	273,0	320,8	366,7
7. TÜRKİYE	182,1	214,6	247,8	252,3	283,9	344,5
8. Macaristan	227,3	226,5	209,5	213,5	213,8	206,8
9. İsviçre	173,8	152,1	179,6	184,4	176,3	182,9
10. G. Kıbrıs Rum Kesimi	51,1	54,4	162,9	164,2	90,9	95,0
Tüm Ülkeler Toplam	4.023	4.400	4.657	4.697,8	5.307	5.704,1

COVID-19 SALGINI'NIN ETKİLERİ

Ülke tarihindeki en ağır resesyon: 2019'da %3,6 büyüyen ekonomi 2020'de %4,5; 2021 ilk çeyrekte %2,5 küçüldü. Şubat-Nisan 2021 dönemindeki üçüncü dalga toparlanmayı geciktirdi. 2021 yılı sonu büyüme tahmini %3,6.

Hükümetin açıkladığı ekonomik ve sosyal yardım paketleri firmalara ve çalışanlara bir nebze nefes aldırırken, kamu borçlarında artışa yol açtı. Kamu borcu/GSMH oranı %60'a yükseldi.

2020 yılında bütçe açığı/GSMH oranı %-8,2'ye ulaştı. 2021'de bu alanda disipline ihtiyaç var.

Salgınla mücadele kapsamındaki tedbirler sonuç verdi: Aşılama kampanyasının da etkisiyle vaka sayıları son haftalarda düşüşte ve kısıtlamalar aşamalı biçimde hafifletiliyor.

Türkiye'den Kuzey Makedonya'ya seyahatlerde herhangi bir kısıtlama uygulanmıyor.

BAŞLICA VERGİLER VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

- Genel Katma Değer Vergisi oranı %18; bazı ürünlerde tercihli oran %5 (gıda ürünleri, basılı yayınlar, tohum ve fideler, tarım makineleri, bilgisayar, yazılım, tıbbi cihazlar ve ilaçlar vb.)
- Kurumlar Vergisi oranı %10 (sabittir, kâr arttıkça vergi artmaz)
- Gelir Vergisi oranı %10

Milli Muamele: Yerel şirketlerin tüm hak ve yükümlülükleri, yabancı yatırımcılar için de geçerlidir.

Yabancı yatırımcılar, kamulaştırma, el koyma vb. önlemlere karşı korunmuştur.

Yabancı yatırımcılar gayrimenkul edinebilirler. Tarım arazileri ise sadece Kuzey Makedonya'da kurulan şirketler tarafından satın alınabilir.

BAŞLICA VERGİLER VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

○ Kuzey Makedonya 2020 yılı Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı sıralamasında 17'inci sıradadır. Şirket kuruluşu ortalama 1-2 gün içerisinde tamamlanabilir.

○ Firmanın makine ve ekipman veya faaliyet için bina ve arazi satın alması halinde, gerçekleşen yatırımın %10'u oranında nakit destek verilir. Ayrıca, firma bünyesinde kurulacak Ar-Ge bölümüne ilişkin kuruluş maliyetlerinin %50'si devlet tarafından karşılanır.

○ Firma, yeni istihdam ettiği işçilere ödediği aylık net maaşın %20'si oranında nakit destek alır. Bu destek için aşağıdaki şartların karşılanması gerekir:

Yeni alınan işçinin en az 3 aydır kayıtlı ve aktif şekilde iş arıyor olması

Yeni alınan işçinin maaşının net asgari ücretten %50 oranında daha yüksek olması (net asgari ücret 248 Avro)

Teknolojik Sanayi Geliştirme Bölgeleri'nde;

○ Kurumlar/Gelir Vergisi'nden 10 yıl boyunca muafiyet; ham madde, makine vb. için KDV ve gümrük vergilerinden muafiyet; 99 yıla kadar varan uzun dönemli ve ucuz fiyata arazi kiralama; altyapı hizmetlerine (doğal gaz, su, elektrik vb.) ücretsiz bağlantı gibi imkânlar sağlanır.

○ Üretime ve ihracata yönelik, yüksek katma değerli (teknoloji yoğun) faaliyetlere izin verilir. Makine ve otomotiv yedek parça, bilgi ve iletişim teknolojileri, tıbbi cihazlar ve eczacılık, gıda işleme sektörleri

AVANTAJLAR VE FIRSATLAR

- **Stratejik konum**
- **İstikrarlı döviz kuru-düşük enflasyon**
- **Düşük vergi oranları**
- **Ucuz işgücü**
- **Avrupa ile vize serbestisi**
- **AB ile İstikrar ve Ortaklık Anlaşması**
- **Serbest Ticaret Anlaşmaları ağı**
 - **Türkiye, Birleşik Krallık ve Ukrayna**
 - **EFTA (İsviçre, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç)**
 - **CEFTA (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Karadağ, Kosova, Moldova, Sırbistan)**
- **Tek. San. Geliştirme Bölgeleri**
- **Tarım ve hayvancılık için elverişli iklim ve araziler**
- **Doğal kaynakların zenginliği**
- **Türk kültürüne yakınlık**
- **Özelleştirmeler**
- **Devam eden altyapı projeleri**
- **AB'ye tam üyelik süreci**

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

- Pazarın küçük olması
- Siyasal ve yönetsel sorunlar
- Bürokratik ve hukuki süreçlerin yavaşlığı
- Mevzuatın sık değişmesi ve karmaşıklığı
- Göç ve düşük doğum oranları nedeniyle azalan nüfus
- Nitelikli iş gücü eksikliği
- İhale süreçlerinin şeffaf olmaması
- Altyapı eksiklikleri
- Yerleşmiş müşteri alışkanlıkları
- Düşük-orta alım gücü
- Sık ve habersiz yapılan teftişler, ağır ceza uygulamaları
- Dil ve alfabe engeli
- Ödeme güçlükleri

MAL TİCARETİ

- **Tekstil ve Hazır Giyim**
- **Mobilya ve Yan Sanayii**
- **İnşaat ve Yapı Malzemeleri, Tesisat Ürünleri**
- **Yaş Meyve ve Sebze**
- **İşlenmiş Tarım Ürünleri**
- **Kanatlı Eti Üretimi**
- **Elektrikli Cihazlar ve Aydınlatma Ekipmanları**
- **Beyaz Eşya**
- **Otomotiv ve Yan Sanayii**
- **Plastik Malzemeler**
- **İlaç ve Tıbbi Ekipmanlar**

HİZMET TİCARETİ

- **İnşaat ve Müteahhitlik**
- **Ulaşım (Doğu-Batı Koridor 8 ve Kuzey-Güney Koridor 10) ve Altyapı Projeleri**
- **Teknik Müşavirlik Hizmetleri**
- **Yenilenebilir Enerji**
- **Sağlık Hizmetleri**
- **Otelcilik ve Turizm**
- **Bilişim**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İLAVE BİLGİ İÇİN

Kuzey Makedonya Yatırım Ajansı

<https://investnorthmacedonia.gov.mk/>

Kuzey Makedonya Serbest Bölgeler İdaresi

<https://fez.gov.mk/>

Invest
NORTH
MACEDONIA

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İLAVE BİLGİ İÇİN

T.C. Ticaret Bakanlığı

www.ticaret.gov.tr

Kolay İhracat Platformu

www.kolayihracat.gov.tr

İhracat Destekleri

www.kolaydestek.gov.tr

Müşavire Danışın

musaviredanisin.ticaret.gov.tr

**T.C. TİCARET
BAKANLIĞI**

**KOLAY
DESTEK**

**KOLAY İHRACAT
PLATFORMU**